

NVE
Postboks 5091, Majorstuen
0301 Oslo

Att: Frank Jørgensen

Svar på Høring - Skafså Kraftverk ANS - Søknad om bygging av Borsæ og Hylebu kraftverk - Tokke kommune

NVE har mottatt to søknad fra Skafså Kraft ANS om bygging av Borsæ og Hylebu kraftverk i Tokke kommune i Telemark. NVE har sendt søknaden på høring.

Borsæ kraftverk:

Skafså kraftverk ANS ønsker å nytte fallet i Uråi i Tokke kommune mellom Urevatn og Borsæ til kraftproduksjon. Urevatn er regulert og Uråi er regulert ved at vann fra Urevatn blir tappa ned i magasinet Borsæ. Urevatn blei regulert i 1953. Urevatn er det øverste reguleringsmagasinet av flere i en streng av magasiner eid av Skafså kraftverk. Borsæ kraftverk vil unytte et fall på ca. 50 meter, med inntak i eksisterende dam Urevatn. Inntaksterskelen er tenkt lagt på LRV i Urevatn (kote 795.7), derfra skal vannet føres i nedgravd rør på 1,65 km til kraftstasjonen på kote 757,1. Beregnet produksjon er 7,6 GWh. Planlagt kraftstasjon (90 m²) er tenkt plassert ved Borsæ. Kraftstasjonen er tenkt plassert i en bukt et stykke unna der Uråi renner ut i Borsæ. Det er ikke pålagt slipp av minstevannføring til Uråi. Normalt blir det tappa vann fra Urevatn gjennom tappeluka i dammen vinter/vår. Om kraftverket blir bygd vil det bli vesentlig endring av vannføringen i Uråi, da alt vann med unntak av minstevannføringa vil gå gjennom kraftverket. Restfeltet 600 meter nedstrøms dammen vil bidra noe til vannføring i Uråi.

Det er gjort framlegg om alternativ plassering av kraftstasjonen ved utløpet av Uråi (alternativ B) slik at vann ut fra stasjonen blir sammenfallende med det naturlige utløpet fra Uråi til Borsæ. Fylkesmannen er av den oppfatning at dette vil være mest naturlig slik at Uråi kan få en tilstand med minst godt økologisk potensial (GØP) i hele elvestrekningen. Urå (019-92-R) er karakterisert i henhold til retningslinjene i Vannforskriften. Elva er karakterisert som en sterkt modifisert vannforekomst (SMVF) og er av den grunn satt i risiko for ikke å nå god miljøtilstand. For slike vannforekomster gjelder kravet om godt økologisk potensial (GØP). Vi er derfor av den oppfatning at hele elvestrekningen må vurderes i forhold til dette kravet og at det derfor må tilrettelegges for vannføring på hele strekningen. Det må lages en plan for hvordan kravet om godt økologisk potensial (GØP) kan oppfylles i henhold til kravene i Vannforskriften. Med stabil vannføring i Uråi og bedre vannkvalitet med mindre sur nedbør er det grunn til å tro at kan bli ei vesentlig

gyteelv for auren i Borsæ (ref. Faun). Minstevannføringen må være slik at god vanndekning i sentrale gyte og oppvekstområder sikres, også om vinteren.

Vi viser videre til rapport om biologisk mangfold (Faun 041-2011), det framgår av rapporten at det ikke er funne rødlisteartar eller trua naturtyper i influensområdet.

Området er en del av Setesdal Austhei villreinområde og inngår i regional plan (Heiplanen) for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei. Deler av Urdalen inngår i denne planen. Det er hensynet til villreinen som er avklart i denne planen. Planen gir følgende avklaringer:

- I nasjonale villreinområder (NVO) skal villreinen ha fortrinn
- I hensynssone villrein skal en gjennom konsekvensutredning avklare forholdet til villreinen
- I hensynssone trekkområder skal villreinens interesser angående trekk prioriteres

Av rapporten om biologisk mangfold (faun 041-2011) er det registrert en trekkroute over Urdalen litt nedenfor dam Urvatn. Verdien av denne trekkruta er ikke videre omtalt i rapporten. Det går fram av Heiplanen at hensynet til villrein skal veie tungt når tiltak i nasjonalt villreinområde eller i hensynssone villrein vurderes. Vi er derfor av den oppfatning at det må gjøres nye vurderinger knyttet til verdien av den overnevnte trekkruta og hvordan denne vil bli påvirket av tiltaket. Videre må det avklares hvordan tiltaket vil påvirke villreinen med tanke på blant annet kalving og trekkmønster både i anleggsfasen, og ved permanent drift, noe som vil kreve tilsyn og vedlikehold. Det er av vesentlig betydning at anleggsperioden legges til tidsrom på året der potensialet for forstyrrelse av villreinen er minst.

Hensynet til villreinen må avklares i alle faser av et framtidig tiltak.

Hylebu Kraftverk:

Skafså kraftverk ANS ønsker videre å utnytte vannfallet mellom Gausbuvatn og Hylebuhylen i Tokke kommune til kraftproduksjon. Skafså kraftverk har i dag 4 kraftstasjoner mellom Borsæ og Vråvatn. Mellom de øverste stasjonene Gausbu og Åmdal er det et fall på 8,6 meter som det søkes om å nytte til kraftproduksjon. Gausbuvatnet er uregulert med en tømmerkistedam ved utløpet. Av søknaden framgår det at vannet skal føre i ei 310 meter lang nedgravd rørgate til planlagt kraftstasjon ved Hylebuhylen. Installert effekt er planlagt til 810 kW, med en årlig gjennomsnittproduksjon på 4,2 GWh.

Det er ikke planlagt endring i vannstanden i Gausbuvatn. Søker opplyser at vannføringen etter at kraftverket blir bygd ikke vil bli nevneverdig endret. Mellom Gausbuvatn og Hylebuhylen vil vannføringen bli redusert. Det er planlagt en vannføring på 990 l/s om sommeren og 125 l/s om vinteren. Elva er gyteelv for aure i Hylebuhylen. Hylebuhylen har en reguleringshøyde på 4,0 meter.

Det er ikke registrert viktige naturtyper eller rødlisteartar i influensområdet.

Elvestrekningen mellom Gausbuvatn og Hylebuhylen (del av Monsåi 019-163-R) er karakterisert i henhold til retningslinjene i Vannforskriften. Elva er karakterisert som en sterkt modifisert vannforekomst (SMVF) og er av den grunn satt i risiko for ikke å nå god miljøtilstand. For slike vannforekomster gjelder kravet om godt økologisk potensial (GØP). Vi er derfor av den oppfatning at hele elvestrekningen må vurderes i forhold til dette kravet og at det derfor må tilrettelegges for tilfredsstillende vannføring på strekningen mellom Gausbuvatnet og Hylebuhylen. Det må lages en

plan for hvordan kravet om godt økologisk potensial(GØP) kan oppfylles i henhold til kravene i Vannforskriften.

Samla belastningen på vassdraget er oppsummert i søknaden (kap.3.19). Vi er av den mening at hele vassdraget er betydelig påvirket av kraftutbygging og ber om at NVE vurderer dette sett i lys av den totale belastningen av kraftutbygging i Tokke kommune.

Med hilsen

Hans Bakke
miljøverndirektør

Arne Kjellsen
senioringeniør

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Kopi:
Miljødirektoratet